

**Ikaalinen
Sarkkila
Sarkinranta II
suunnittelualueen
muinaisjäännösinventointi
2011**

**Antti Bilund
Ville Laakso**

Kustantaja: Ikaalisten kaupunki

Sisältö:

Perustiedot	2
Inventointi ja havainnot	2

Kansikuva: Laakso dokumentoi kuoppaa 2.

Perustiedot

Alue: Ikaalisten keskustan kaakkoispuolella, Sarkkilassa Sarkkiranta II suunnittelualue, Maantien 13139, Vanha Tampereentien ja rannan välinen alue Sarkkilan vanhan kylätontin ja Kivistönlahden välillä.

Tarkoitus: Alueen kattava tarkastus. Selvittää onko alueella muinaisjäännöksiä.

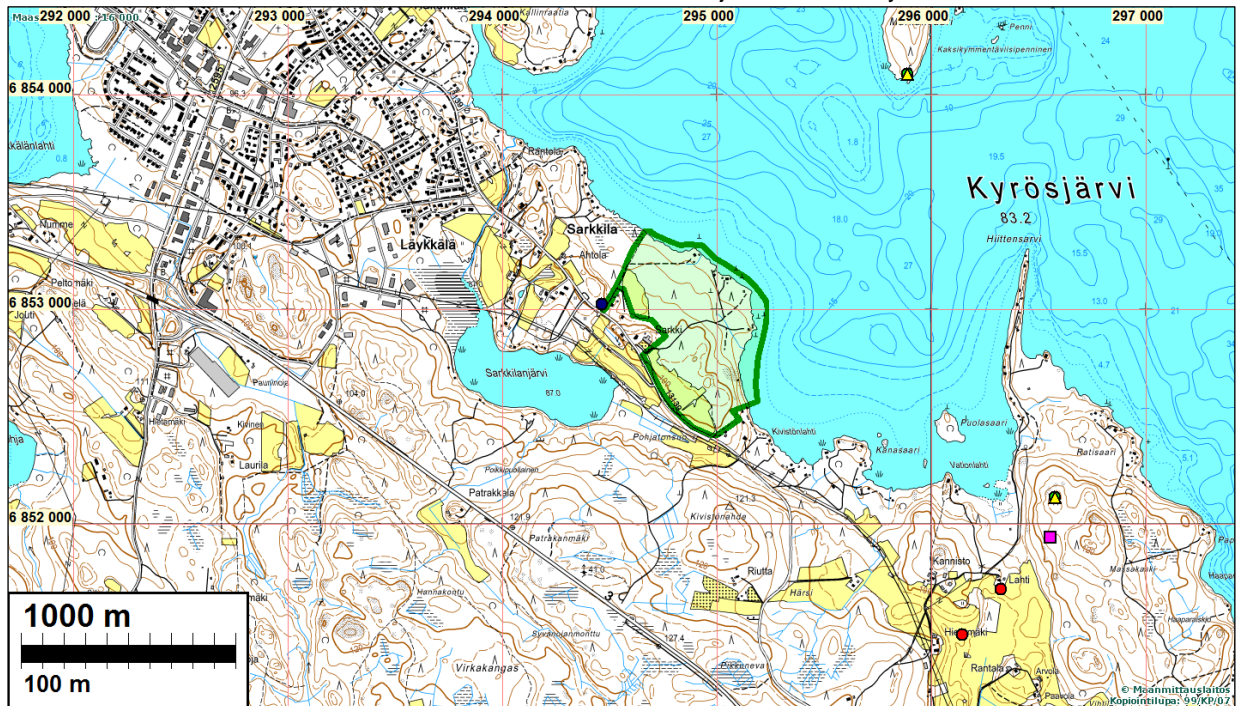
Kustantaja: Ikaalisten kaupunki.

Työaika: Kenttätyöaika: 25.11.2011.

Tekijät: Mikroliitti Oy, Antti Bilund ja Ville Laakso. Valmistelu ja raportin viimeistely T. Jussila

Tulokset: Alueelta ei tunnettu muinaisjäännöksiä. Alueen luoteisreunalla sijaitsee vanha Sarkkilan kahden talon kylätontti. Alueella havaittiin pellonraivausröykkiöitä ja epämääräisiä kuoppia ja maarakenteita joiden funktio jäi epäselväksi – kuopat ovat maannoksesta päätellen suhteellisen nuoria ja puustosta päätellen yli 50 vuotta sitten tehtyjä, oletettavasti viime vuosisadan alkupuoliskolla. Maarakenteet liittynevät viljelyyn ja ne vaikuttivat nuorilta. Näitä kuoppia ja röykkiöitä ei katsottu kiinteiksi muinaisjäännöksiksi.

Tutkimusalue vihreällä. Lähiseudun muinaisjäännökset eri symbolein.

Inventointi ja havainnot

Aluetta ollaan kaavoittamassa ja sinne suunnitellaan suhteellisen tiheää asuinrakentamista, uusine teineen ym. Ikaalisten kaupunki tilasi Mikroliitti Oy:ltä alueen muinaisjäännösinventoinnin. Inventointi suoritettiin marraskuun lopulla kahden arkeologin voimin. Olosuhteet olivat ha-

vainnoinnin kannalta hyvät, joskin valoisan päivän aika lyhyenpuoleinen, mutta sinä aikana alue voitiin tutkia kattavasti yhden päivän aikana. Inventoitava alue käveltiin järjestelmällisesti läpi; vesijätöksi todettu rantavyöhyke tarkastettiin kuitenkin kursorisemmin kuin muut alueet.

Alueen luoteisreunalla on Sarkkilan vanha kahden talon kylätontti, mikä todettiin syyskuussa 2011 suoritetussa mt. 13139 parannusalueen inventoinnissa (Jussila, Mikroliitti Oy). Tällöin inventoitiin myös nyt kyseessä olevan kaava-alueen etelälaitaa Vanhan Tampereentie varrella. Marraskuun lopulla suoritettiin Sarkkilan kylätontilla koekaivaus (Poutiainen, Laakso, Bilund, Mikroliitti Oy) minkä jälkeen kaivauksen suorittaneesta ryhmästä osa jatkoi tässä inventoinnissa. Isojakokartan v.1799 ja 1840-luvun pitäjänkartan (ks. edellä mainittujen tutkimusten raportit) perusteilla nyt inventoitu alue on ollut joutomaata, sekä tien varren peltoa.

Alueen eteläosassa havaittiin ihmisen tekemiä kuoppia, rökkiöitä ja maarakenteita. Rökkiöt ovat aivan ilmeisesti suhteellisen nuoria (50-100 v) pellonraivausrökkiöitä. Kuoppien funktio jäi epäselväksi. Maannoksen ja puuston perusteella niiden iäksi voi arvioida 50-150 v. Kyseessä on kuitenkin karkea arvio. Selvästi suhteellisen nuorten kuoppien merkitys, lähde- ja tutkimusarvo arvioitiin vähäiseksi minkä takia niitä ei katsottu muinaismuistolain mukaisiksi kiinteiksi muinaisjäännöksiksi jotka olisi suojeltava. Museoviranomaiset ratkaisevat kuitenkin havaittujen ilmiöiden suojelustatuksen.

Kuoppa 1

Kuoppa sijaitsee kivikkoisessa kuusimetsässä, jyrkähkön järvelle laskevan rinteän yläreunassa. N 6852803 E 294954.

2 x 1 m, syvyys 0,6 m, suunta 156 gon. Kuoppa on selvästi ihmisen tekemä. Sen reunoilla on valli, oletettavasti kuopasta nostettua maata. Kuoppa on rinteän suuntainen; yläpäässä on halkaisijaltaan puolimetrisen kivi, joka saattaa olla tarkoituksella paikalleen asetettu. Kuoppaa peitti paksu sammal.

Kuopan keskelle kaivettiin sen pituussuuntaan nähden poikittain 25 x 60 cm:n kokekuoppa. Siinä todettiin noin 50 cm:n syvyydelle (kuopan pohjasta mitattuna) sekoittunutta humuksensaikaista kivistä moreenia, jossa oli hiilenpaloja. Kerroksen alla todettiin puhdas moreeni. Kuopan alkuperäinen syvyys on siis ollut noin 1 metri. Ei maannosta.

Rakenteen tarkoitus jäi epäselväksi; se voinee olla esimerkiksi jonkinlainen säilytyskuoppa.

Kuoppa 2

Rinteen suuntainen ojamainen kuoppa sijaitsee kuusimetsässä pienen 1,5 m korkean kallioliopan alapuolella, itään laskevassa rinteessä.

N 6852655 E 294973

5,5 x 0,9 m, syvyys 0,5 m, suunta 90 gon. Ilmiö on selvästi ihmisen tekemä.

Kuopan keskikohtaan kaivettiin poikittain 30 x 70 cm:n kokoinen koekuoppa. Siitä todettiin, että syvimmästä kohdastaan kuoppa on täytynyt turpeella noin 30 cm:n syvyyteen asti. Sen alla todettiin sekoittunutta humuksensekaista vähäkivistä moreenia, kunnes noin 50 cm:n syvyydessä alkoi puhdas moreeni. Rakenteen alkuperäinen syvyys on siis ollut noin 1 metri. Rakenteen alkuperäinen leveys on ollut koekuopan pituutta suurempi. Ei maannosta.

Kuoppa etualalla

Kuoppa 3

Samassa rinteessä kuin kuoppa 2, sen itäpäästä 2 m etelään, todettiin pohjakaavaltaan pyöreä kuoppa, jonka halk. 1,3 m, syvyys 0,4 m. Sekin on selkeästi ihmisen tekemä.

Kuoppa 4

Samassa rinteessä kuin kuoppa 2, kolme metriä siitä pohjoiseen, todettiin hieman muita kuoppia epämääräisempi 2 x 1 m kokoinen 0,5 m syvä painanne, joka on samansuuntainen kuopan 2 kanssa. Todennäköisesti sekin on ihmisen tekemä.

Kuoppien 2-4 tarkoitus jäi epäselväksi.

Röykkiö 1

N 6852658 E 294918

Halkaisija 1,3 m, korkeus 0,5 m.

Röykkiö 2

6852655 294913

Halkaisija 1,3 m, korkeus 0,5 m.

Röykkiö 3

6852673 294878

Halkaisija 1,5 m, korkeus 0,4 m.

Kiviaita

Itäpää N 6852668 E 294921, länsipää N 6852681 E 294911

Leveys 1-1,3 m, korkeus 0,6 m..

Röykkiöt ja aita sijaitsevat lähellä toisiaan tasaisessa sekametsässä pellon reunan lähellä. Alueella on myös jo umpeutuvia sarkaojia. Kivirakenteet on tulkittava viljelykseen liittyviksi.

Maarakenne 1

N 6852694 E 294852

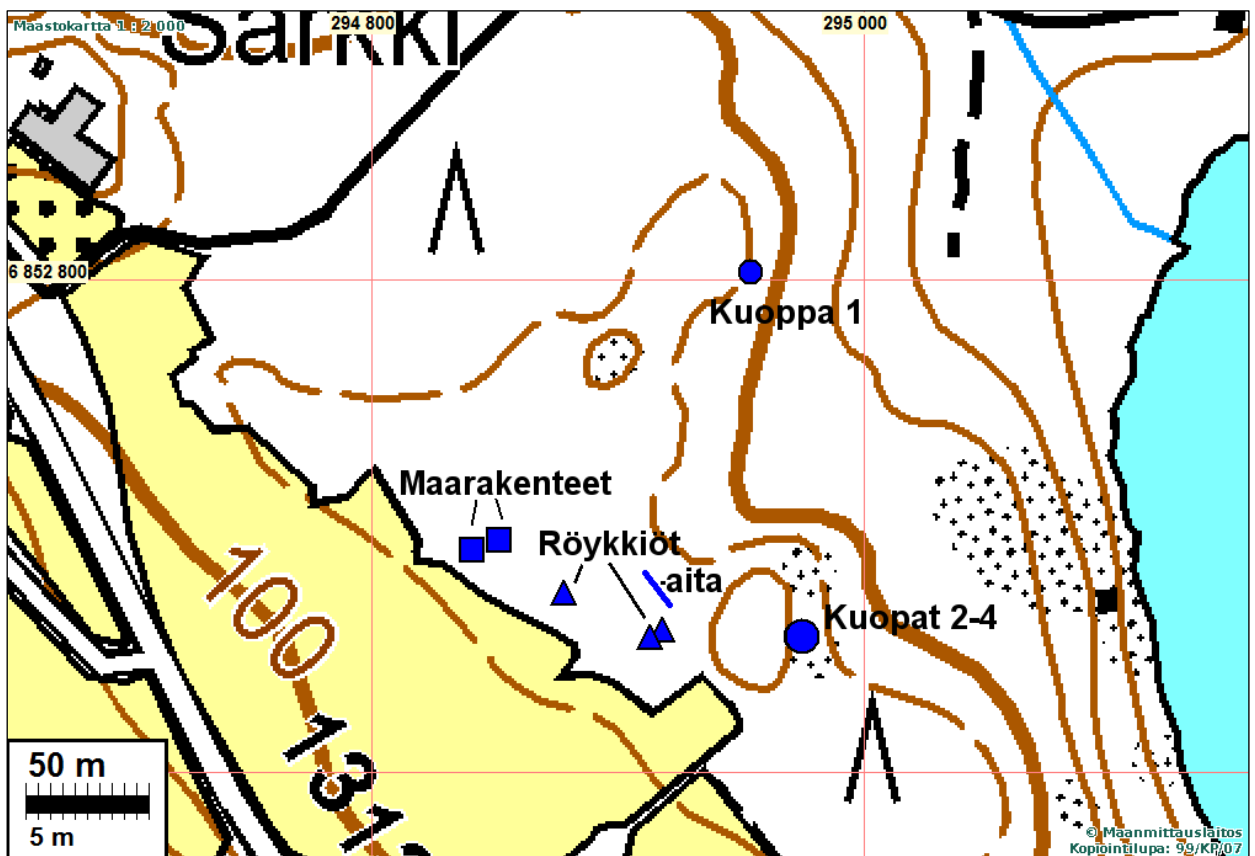
Metsämaastossa tasamaalla. Halkaisijaltaan 3-metrinen valli, joka ympäröi pohjakaavaltaan pyöreää kuoppaa. Kuoppa ulottuu nykyisen maanpinnan tasalle. Sen pohjaan tehtiin koepisto, jossa todettiin humusta ainakin 25 cm:n syvyyteen asti. Vallissa maalaji on siihen tehdyn koepiston perusteella moreenia.

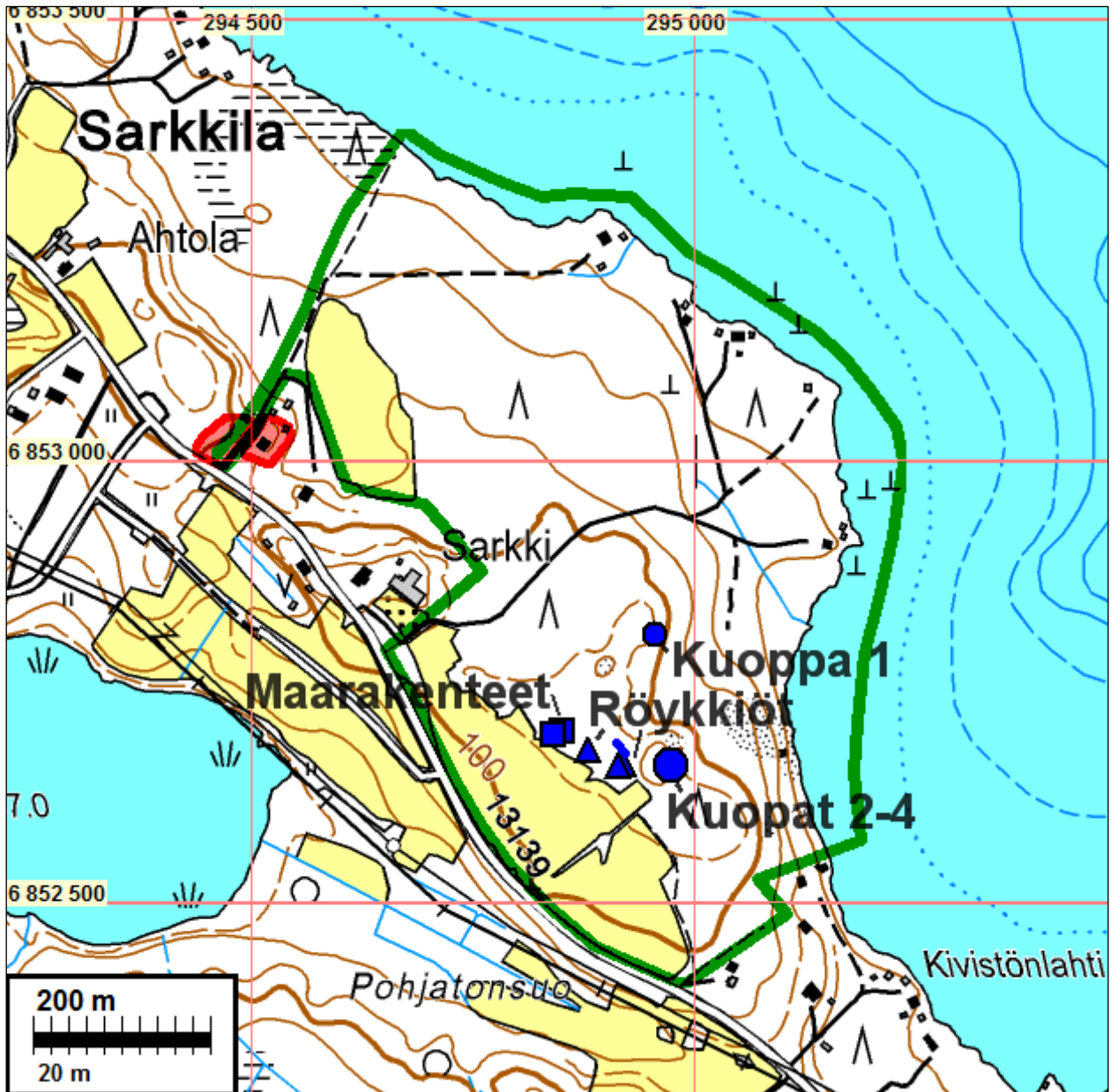
Maarakenne 2

N 6852690 E 294841

Kuten maarakenne 1. On edellisen vieressä.

Maarakenteet 1-2 sijaitsevat vanhan ladon vieressä. Niiden tarkoitus on tuntematon, mutta sen voi arvioida liittyvän viljelykseen. Rakenteet saattavat olla hyvinkin nuoria.

Kylätontti punaisella. Tutk.alue rajattu vihreällä.

Porvoo 20.12.2011

Timo Jussila